

Nemzetiségi tanácskozás

A megyékben működő nemzetiségi bizottságok tevékenységének tapasztalatairól kétnapos tanácskozás kezdődött hétfőn Gárdonyiban, a Hazafias Népfőnt üdülőjében. A HNF Országos Titkársága, a Minisztertanács Tanácsi Hivatala, a Művelődési Minisztérium és a nemzetiségi szövetségek által rendezett kétnapos eszmecsere rész vesznek a nemzetiségi szövetségek főtitkárai, a nemzetiségi bizottságok vezetői, valamint a megyei népfőntbizottságok, párt- és tanácsi szervek képviselői.

A tanácskozás első napján Takács Gyula, a Baranya megyei Tanács elnökhelyettese számolt be a legnagyobb nemzetiségi lakosságú megyénkben működő bizottság munkájáról, majd az egyes megyei nemzetiségi bizottságok vezetői ismertették eredményeiket, és a még

megvalósításra váró feladatokat. Megállapították, hogy a három éve megtartott legutóbbi hasonló tanácskozás óta sokat fejlődött a bizottságok munkája, erősödött kapcsolatuk a helyi szervekkel. Beváltak a Hazafias Népfőnt által rendezett különféle fórumok, a falugyűlések, városkörzeti tanácskozások, népfőntestek véleményét, javaslatait a településfejlesztés kérdéseiről. Több megyében eredményesen működnek a nemzetiségi klubok. Szóvá tették a megbeszélésen, hogy a nemzetiségi lakosságú vidékeken lassan halad a kétnyelvű oktatás bevezetése, ennek meggyorsításához több jól képzett, a nemzetiségek nyelvét ismerő pedagógusra lenne szükség. (MTI)

A pénzügyi ellenőrzésről

Tegnap, hétfőn Szolnokon sajtótájékoztatót tartott dr. Sütő Dezső, a Pénzügyminisztérium Ellenőrzési Főigazgatóságának vezetője a szervezet munkájáról.

A vállalati önállóság növekedésével nő a pénzügyi ellenőrzés jelentősége is. A szervezet több átszervezés után tekintélyt vívott ki magának: nemcsak a bizonylatok ellenőrzését végzik már, hanem komplex közgazdasági elemzéseket, téma-vizsgálatokat is. Funkcióiuk, hogy a gazdasági folyamatokban érvényesítsék az állam érdekeit, visszafelé adjanak a vállalatokon belül zajló munkáról. Magyarországon mintegy ezer magasan képzett revizor dolgozik, egyre növekvő feladatokat ellátva.

Közgazdászszemlélettel

Pártfórum

Valaha lovas nemzet voltunk. Később jogásznemzeté vált a magyar. Tizenöt éve körülbelül mindenki előtt világos, hogy közgazdászszemlélettel váltunk. Többet beszélünk a termelékenységéről, a hatékonyságról és a cserearányokról, mint bármi másról. És közgazdászokat középfeleket is kell képezni. Sok múlik rajtuk.

Ezeket a lányokat-fiúkat a Körösy József nevű viselő szakközépiskolában képezzük. Nem kis erőfeszítések középette, hiszen nem csak közgazdászokat, hanem kereskedőket és gépirókat is oktatnak. Mindez komoly feladatokat ró a tantestületre, amely most számolt be ötéves munkájáról. A párttitkár, dr. Nagy Lászlóné elmondta, legfontosabb feladata az volt a kommunista kollektívának, hogy megteremtse a feltételeit annak: az iskola tanulói minden társadalmi kérdésben tájékozottak legyenek. Nyitottak, érdeklődők, önművelésre képesek legyenek a diákok. Szükségük is van ilyen képességekre, hiszen a jövő formálói lesznek a maguk munkahelyein.

A pártalapszervezetben persze a gondokról is beszéltek. Manapság a középiskolás fiatalokat csak igen nagy példamutatással lehet nevelni. Nagyfokú ideológiai bizonytalanság mutatkozik körükben és ez csak persze részben érthető. A pártcsoporthoz tartozóknak mégis az a véleménye, hogy minden létező gond és baj ellenére olyan fiatalokat tudnak felnevelni, akik képesek lesznek arra, hogy folytassák az elődök munkáját, értelmesen, tényleg közgazdász-módról élve valósítsák meg a gazdaság és tulajdonképpen „az emberség” céljait is. Azonos fogalmakról van szó.

Az alapszervezet munkáját a felsőbb pártszerv jóval értékelték.

Szó volt a pártépitésről is. Az elmúlt öt évben nem egy hallgató került a kommunista soraiba, most is van egy-egy felvételtöltő az iskolában.

A szakközépiskola tanárai vitatkoztak is az egyébként

kitűnő és korrekt beszámoló fölött. Legfőképp a gondjaikat sorolták. Igen komoly probléma, hogy fiatal közgazdászok nem szívesen vállalják az utánpótlás generáció oktatását. Alacsonyok tartják ugyanis azt a fizetést, amit egy ilyen iskolában kaphatnak. Azt viszont örömmel állapította meg mindenki, hogy az oktatás tárgyi feltételei javultak. Újjáépítették a kollégiumot, az iskola vezetői könyvelői és számológépeket szereztek be. Elmondható, hogy az iskola diákjai ideális körülmények között készülhetnek pályájukra.

Az alapszervezet valamennyi tagjának van pártmegbízatása, és azt becsülettel el is látják.

Amit észrevettem: ennek a pedagógus-alapszervezetnek a tagjai mindig azt kérdezik: mi lesz holnap? Értelmezően. Egy új közgazdász-generációt nevelnek, nem is gondolkozhatnak másként. Az alapszervezet 13 tagja pedig különösen nem. Ők eleve nagyobb felelősséget vállaltak. És amit vállaltak, azt teljesítik.

Petri Ferenc

Városban is megirigyelhetnek

Baksi hétköznapiak

A közigazgatási reform óta eltelt közel egy év értékes tapasztalatokkal szolgált. A járási tanács megszüntével kisebb körzetekbe integrálódtak községeink. A 2600 lakosú Baks a közeli kistéleki városi jogú nagyközségi tanácshoz tartozik. A község lélekszáma éppen egy statisztikailag átlagos magyar falunak felel meg, ami nem jelenti azt, hogy ne lennének átlagon felüli eredményeik, és csak náluk érzékelhető, egyéni gondjaik.

Balogh Lajosné tanácselnök szavaiból a gond és az öröm váltakozva csendül ki. Egy közösség életképességének mérése, hogy lakossága ne csökkenjen, ne öregedjen el, folyamatosan meg tudjon újulni. A településnek különösebb vonzókörzete nincs, lélekszáma évtizedek óta stagnál. Úgy látszik, a körülmények előnyükre változtak, nem kívánkoznak el tömegesen az itteniek.

Az életkörülmények változásai évről évre egymásra épülő folyamatok. Vezetékes ivóvízük 1970 óta van. Minden évben újabb járdaszakaszok készülnek, a hosszuk ma már eléri a 16 kilométert. Két éve kezdték az utakat szilárd burkolattal kiépíteni. Külvárosainknak is dicsőségére válna az ilyen egységes és tervezett úthálózat-fejlesztés. Eddig 2,5 kilométeren készült el az aszfaltborítású cement-homok útszerkezet. Az a tapasztalatom, hogy a városokkal ellentétben falun semmi sincs ingyen a lakosságnak, most ismét erősödött. Az útpótláshoz minden teletulajdonos 4500 forinttal járult hozzá. A belvízelvezető csatorna-rendszer még csak az utcák felében készült el. Igény lenne egy zárt, szennyvízelvezető csatornára is, de ez túlságosan költséges, a hosszabb távú tervekben is kimaradt.

A helyi munkalehetőség keresés. A lakosság fele naponta eljár a környező községekbe, vagy ennél is távolabbi munkahelyekre. Egyre többen dolgoznak a kistéleki kábelgyárban, a környező térszervezetek inkább a nők keresik kenyérüket. A háztáji termelés sok családnak jelentős pénzforrás. Talán ezért idegenkednek még sokan a pontos időre munkába járástól, a szalag-rendszerű, esetleg több műszakos munkarendtől. Erdélyes jelenség, hogy a TSZ-KER feldolgozóüzeme távolabbi vidékekről vendégmunkásokat foglalkoztat, holott a községben is lenne szabad munkaerő. Úgy tűnik, az itteniek szemében a kötöttségek nem arányosak a keresetekkel.

Az egészségügyi ellátás okozza a legtöbb fejfájást

a helybelieknek. Igaz, hogy fogászati rendelőkük már van, de gyermekorvost még mindig nem tudnak fogadni, helyszükre miatt. Az új egészségháza csak a hetedik ötéves tervben gyúlik össze a pénz. Már most erre spórol a községi költségvetés. Ebben az épületben a szakorvosi rendelő mellett korszerű gyógyszerár is helyet kap.

Az öregek napközije 1975 óta működik, húsz idős embernek tudnak itt naponta társaságot, és ellátást biztosítani. Felmerült a hetes napközi gondolat is, főleg egyedülálló öregek töltésére itt még több időt. Akik egész életükben dolgoztak, vérükben van a munka szeretete, szeretnének alkotó módon élni. Sajnos, a foglalkoztatásukhoz nincs elég hely. A következő ötéves terv idején remélhető csak megoldás. A házi szociális gondozásnak már hagyományai vannak, természetesen veszik a gondoskodást.

Városban is megirigyelhetik, amit most leírok: az oktatás egy műszakos. Tornatermük egyelőre nincs, de a tornaszobában a legszükségesebb szertornaeszközök megvannak. A falusi gyerekek jó időben egyébként is több mozgási lehetőséget van a szabadban. Kétharmaduk napközis, akiknek feltétlenül szükséges, azt fel tudják venni. Az óvodába minden gyerek járhat.

A művelődési ház és a könyvtár kihasználtsága enyhén szólva gyenge. Egyrészt a közömbösség, másrészt az elfoglaltság számjára írhatjuk e tény, vagy talán kiment a divat-

ból ez a forma? A klubjellegű foglalkozások mindenestre népszerűbbek...

Bolt, kocsma, étterem, presszó, hűsolt, felvásárlótelep, tápbolt, Tűzép-telep mind megtalálható a faluban. A mindennapi ügyeket elintézni, megbeszélni találhat fórumot mindenki.

A folyamatos, hosszabbtávú helyi politikának már látszanak az eredményei. Kezdetben a falu cigánygyerekei külön óvodába jártak, később csak külön csoportba. Most jutottak el addig, hogy a magyar anyanyelvűekkel együtt nevelkednek. Korábban az iskolába kerülő cigánygyerekek közül sokan nem tudtak magyarul. A fokozatos érzékeltesítésre, a rávezetéses módszerre íme a példa: a gyerekek az óvodába ingyen járhat, ráadásul ennél is kap. Az iskolai napköziben már fizetnie kell, de kedvezményt adnak a keresetek arányában.

A tanácsi és a pártmunka élő, hetente találkoznak az azonos érdeklődésű és érdekeltségű emberek. Egy-más problémáit hamarabb érzékelik, előbb segíthetnek. Ha valamelyik község épp nem fekteti be minden pénzét saját házatáján, a szomszédjának kölcsönöz. A gazdálkodó szervezetek is szívesebben áldoznak szűkebb környezetükre.

Az előbb leírtak egy hosszabb fejlődési ívet mutatnak ugyan, de a kisebb körzet előnye jól felhasználható az egész község gyarapodásának meggyorsítására.

Tóth Szeles István

Kétszáz éves a Mezőhegyesi Mezőgazdasági Kombinát

Alapításának 200. évfordulóját ünnepli az idén a Mezőhegyesi Mezőgazdasági Kombinát; elődjét, a Császári és Királyi Ménesintézetet 1784-ben alapították. Az évforduló alkalmából hétfőn a MUOSZ székházában a gazdaság vezetői sajtótájékoztatót ismertettek az ország legrégebbi állami birtokának múltját, jelenét és a fejlesztési elképzeléseiket.

Supala Pál, a kombinát vezérigazgatója elmondta: a gazdaságban eredetileg a fő tevékenység a lótenyésztés volt. A vidéken fokozatosan meghonosodtak azonban más állatfajok is, 1832-ben láttak hozzá a magyar gulya tenyésztéséhez. Kétszáz évvel ezelőtt a gazdaság két nagy

híru vezetője, Kozma Ferenc és Gluzek Gyula tervei alapján az akkori időkben látványos sikerrel tértek át a növénytermesztésre és a hozzá kapcsolódó ipari feldolgozó tevékenységre. Az 1890-as évek végén a belterjes gazdálkodást a gőzekék alkalmazása jelezte. Sorra alkalmazták az új intenzív fajtaikat is.

A mezőgazdasági nagyüzem a felszabadulás után nagyarányú szakosodást hajtott végre. A hagyományokkal azonban nem szakítottak; továbbra is magas szintű a lótenyésztés. A kombinátformában gazdálkodó nagyüzem, amely komoly ipari ágazatokkal is rendelkezik, évente 2,5 milliárd forintot termel és ér-

téket ér el. Az állattartás terén jelenleg a legjobb magyar gazdaságok közé tartozik, növénytermesztési eredményeik pedig nemzetközi mércével mérve is az élvonalba tartoznak. Erősödnek a gazdaság nemzetközi kapcsolatai; számos külföldi kutatóintézetrel és nagyüzemmel alakítottak ki együttműködést.

A jubileum alkalmából ünnepségsorozat kezdődik. Az idén december 22-én Mezőhegyesen szakmai tanácskozásra kerül sor, jövőre pedig nemzetközi rendezvények lesznek, egyebek között júliusban, amikor tudományos és szakmai-gyakorlati konferenciákat tartanak. (MTI)

A betegségek megelőzése érdekében

Egészségnevelési hét Balástyán

Egészségnevelési hét kezdődött tegnap, hétfőn Balástyán, a megyei KÖJAL, a községi tanács, az MSZMP községi pártvezetősége, a népfőnt községi bizottsága, a Vöröskereszt alapszervezete, a művelődési ház, a községi könyvtár, a helyi tévész, a kistéleki áfész helyi ügyvezetősége által rendezett programsorozat célja, hogy a község lakói, a legfiatalabbaktól a legidősebbekig megismerjék az egészséges életmód tudnivalóit.

Az egészségnevelési hetet tegnap este Rác Ferenc, a községi tanács elnöke nyitotta meg a helyi művelődési házban, majd egészségügyi családiest-fórumon vettek részt az érdeklődők. Dr. Román Ferenc főorvos, dr. Kiss Ferenc pszichológus, dr. Váradi Márton jogász, dr. Daru József szülésznő-gyógyász és dr. Bölcskey Lajos börténygyász választott érdeklődők kérdéseire.

Ma, kedden 10 órától vették elő az összekötött óvodai nyílt napot, délután 6 órakor pedig dr. Szél Éva főiskolai tanár tart előadást az óvodában Helyes étkezési és higiénés szokások kialakítása és betegségek megelőzése óvodás korban címmel.

Szerdán fél 11-kor az iskolában alsó tagozatosok az egészséges életmódról szerzett ismereteiket mérik össze, a nagyobbak abban versenyeznek, hogy ki tud

többet a családi életéről. Délután 6-kor a művelődési ház ifjúsági klubjában a szülők és a pedagógusok dr. Varga István főiskolai adjunktus előadását hallgathatják meg arról, hogy milyen a helyes családi életre nevelés otthon és az általános iskolában.

Csütörtökön 5 órakor a Rákóczi Tévez központi irodájában dr. Vetrő Ágnes klinikai adjunktus a dohányzás és az alkoholizmus ártalmairól tájékoztatja a hallgatóságát, másnap ugyanebben az időben az Alkotmány Tévezben dr. Erdei Katalin klinikai pszichológus is a káros szenvedélyekről beszél. Pénteken délután 2 órakor dr. Veid-

ner Tibor körzeti orvos az egészséges öregkorról tart előadást a Móra Tévez majorjában, ahol levetítik az Erika című filmet. Aznap délután 4-kor ugyanez a program ismétlődik meg dr. Győre Ferenc körzeti orvos előadásával a művelődési házban. Este 6-kor ugyanott levetítik az Epizódok a szerelemről című filmet, amelyet beszélgetés követ dr. Kiss Ferenc és dr. Daru József vezetésével.

Az egészségnevelési hét minden napján megtekinthető a művelődési házban a kozmetikumokból, halakonzervekből, a diabetikus és gabonaforgalmi termékekből összeállított kiállítás.

Gazdagabb kínálattal, rugalmasabban

A vendégek igénye szerint

Hétfőn a Belkereskedelmi Minisztériumban országos tanácskozást tartottak a vendéglátóipari szakemberek. A résztvevőket Spilák Ferenc miniszterhelyettes tájékoztatta a vendéglátás idejéről, valamint a jövő évi feladatokról.

Elmondta, hogy ebben az évben a vendéglátás forgalma a tervezettnél megfelelően alakult, s folytatódott a korábbi évekre jellemző irányzat: az átlagos növekedést meghaladóan emelkedett az ételek, valamint az alkoholmentes italok eladása, az alkoholtartalmú italoké csak szerényebb mértékben növekedett. A forgalom nagyobb hányadát — csaknem 60 százalékát — az idén már az új üzemeleléti formában működő vendéglátóhelyek bonvolították le. A vendéglátáshoz szükséges áruanyagok összességében rendelkezésre álltak, időnként azonban választékhiányok adódtak. Az előző évinél több volt baromfifélékből, tokefűsből és sörből, ugyanakkor a korábbiaknál több alkalommal tapasztalták a nyersanyagok minőségének hibáit, s gyengült az italok választéka.

A vendéglátóhelyek ételkínálata javult, több területen azonban még sok tennivaló akad. Így például nem kielégítő a napi menük, valamint a kis- és zónaadagok választéka a legtöbb vendéglőben. Ugyancsak nem javult a cukrászati és hitegkonyhai készítmények kínálata és választéka. A vendéglátóhelyek vasárnapi- és péksütemény értékesítése nem hagy kívánválat maga után, e tevékenységüket a minisztérium továbbra is szorgalmazza és támogatja. Nem kellő mértékben javult viszont a fagylaltválaszték és -értékesítés.

Jövőre a vendéglátás összességében az idejéhez hasonló nyersanyagellátásra számíthat. Téli tárolású zöldségfélékből és burgonyából nem lesz hiány, ugyanakkor tartósított mélyhűtött zöldség- és gyümölcskészítményekből az ipar igényeinek megfelelően kell hiánnyal számolni a viszonylag kedvezőtlen termés miatt. Az italok választéka bővül.

Mivel a vendéglői étkezés iránt jelentősen élénkült a kereslet 1985-ben sem várható, szélesebb körbe kell alkalmazni a gazdaságos működés különféle módszereit, például a mozgó- és utcai árusítást, az alandó cikl-forgalmazást a vendéglátóhelyeken, a rugalmas nyitvatartást, s a választék igény szerinti kialakítását — mondotta a miniszterhelyettes. (MTI)